

טבריה וצפורי ואת הכפרים: מערות-ארבל, באר שבע, צלמון, יודפת, כפר-עכו, סיכני, יפה והר-תבור (איטבריון)¹. במקומות האלה אציתי צרכי אכל לרב וגם נשק, לבטחון לימים הבאים.

פרק שלשים ושמונה

יוחנן מגוש-חלב שולח צירים ירושלימה להשתדל, כי יקח השלטון בגליל מידי יוסף.

שנאת יוחנן בן לוי אלי עצמה וגדלה, כי לא יכול לשאת את הצלחתו. הוא שאף בכל מאמצי כחו להסירני מעל דרכו ובנה חומות מסביב לגוש-חלב עיר מולדתו. ואת שמעון אחיו ואת יונתן בן סיסנה ועמם כמאה מזוינים שלח ירושלימה אל שמעון בן גמליאל לבקשהו.

מרון (Meroth, גיא Ameroth) היא תקוע לפי דעת באכר, Agada der Tanaiten II 70,2, לדרומה של צפת, מקום קברו של ר' שמעון בן יוחאי. ראה קליין עמ' 23 וכו'.

עכבר (Acharabe) בקרבת צפת. המקום נזכר בתלמוד ירושלמי עירובין פרק ח', הלכה ד' (ג"כ ע"ב הוצאת פטרקוב).

1) ארבל (Arbela) נזכרה במשנה (פרקי אבות א, ו), בקרבת ים כנרת. תאור מערות ארבל בקדמי י"ד ט"ו, ד ומה"י א, ט"ו, ד.

באר-שבע (Bersabe) עיר הגבול בין הגליל העליון והתחתון (מה"י גיגיא). ראה שלאטסער עמ' 23.

צלמין או צלמון (Selame), מובאה במשנה (כלאים ד, ט ויבמות ט"ז, ו), בקרבת עיר כבול בגליל התחתון. מושב אחד מכ"ד משמרות הכהונה. ראה קליין עמ' 87 וכו' וכ"ע MGWJ LXXIV (1930) עמ' 224 וכו'.

יודפת או יודפת (Iotapata), מקום עתיק. לפי המשנה «מוקפת חומה מימות יהושע בן נון» (ערכין ט, ו). תאור מפורט של המקום והמצודה במה"י ג, ז. עין קליין עמ' 50 וכ"ע MGWJ LXVII עמ' 204.

כפר עכו (Kephareth komos), נזכר בתוספתא (סנהדרין י"ג, י"ב). על מושב המקום ראה קליין Neue Beiträge עמ' 90 וכו'. השוה גם מה"י ב, כ, ו. שם כתוב: כפר איכו (Kephareccho), ונראה שהגירסה כאן עיקר.

סיכני, כפר בגליל. ראה הערה 3, ע' כ"ה.

יפה (Papha משובש), הכפר הגדול בגליל (ע' ס"ב), בצד דרומי-מערבי לנצרת, קרוב לעמק יזרעאל. ראה מה"י ג, ז, לא.

כי יפתה את השלטונות בירושלים לקחת ממני את השלטון בגליל ולמסור לו את המשרה הזאת. שמעון בן גמליאל⁽¹⁾ היה יליד ירושלים. בן למשפחה רמת היחש, מכת הפרושים אשר עלו על כלם בשמירת מצוות התורה לאשורן⁽²⁾. הוא היה איש חכם ונבון, וידע בחכמתו לישר הדורים ולמצא מוצא גם בענינים מסובכים. הוא היה רעו ומידעו של יוחנן מכבר, ועמי לא היה לבו שלם. לכן נענה לבקשת יוחנן ופתה את הכהנים הגדולים חנן ויהושע בן גמלא ועוד אחרים מבני סיעתם לגדע את קרני ולא לתת לי להגיע למרום הפרסום והכבוד⁽³⁾. הוא האמין כי טובתו דורשת שירחקוני מן הגליל. הוא האיץ בחנן וסיעתו למהר לבצע את עצתו, פן יקדימו להודיעני את הדבר ואבוא

(1) שמעון בן גמליאל. גמליאל כאן הוא גמליאל הזקן הידוע גם מן התלמוד וגם מן הברית החדשה (מפעלי השליחים ה, לד; כ"ב, ג). שביג עמד בראש השלטון הירושלמי יחד עם הכהנים הגדולים חנן בן חנן ויהושע בן גמלא (ראה למטה).

(2) בשמירת... לא שורן. זהו פרוש המלה: ἀγύβεια, שמירה בכל חומר, בזהירות יתרה וכדומה. החוקר Leszynski בספרו Die Sadduzäer עמ' 28 סובר, שהמלה היוונית הזאת משמעותה: פרוש מדויק ונכון. לשינסקי הולך לשיטתו, שהשם פרושי נגזר מן פֶּרֶשׁ, ז"א, שבני הכתה הזאת טענו, כי רק הם יודעים לפרש את התורה כהוגן ולא הצדוקים מתנגדיהם. ברם הפרוש הזה הוא דחוק מאוד.

(3) חנן בן חנן היה כהן גדול במשך שלשה חדשים בשנת 62. הוא היה צדוקי ונתמנה לכה"ג על ידי אגריפס השני. כאשר בא המפקח הרומי אלבינוס ליהודה הוסר חנן ממשרתו (קדמ' ב, ט, א). יחד עם ר' שמעון ב"ג ויהושע בן גמלא ויוסף בן גוריון עמד בראש הממשלה הירושלמית אחרי מפלת קסטיוס נציב סוריה. כאשר גברה מפלגת הקנאים, נהרג בידי ה"אדומים" שבאו לעזרת הקנאים (מה"י ד, ה, ב).

יהושע בן גמלא היה כהן גדול בשנות 63-65. נזכר הרבה פעמים בספרות התלמודית (המקומות אצל קלוזנר ח"ד עמ' 13). גם הוא נרצח בידי האדומים מפני נטיתו לשלום כמו חנן בן חנן. מציינת היא העובדה, שיהושע בן גמלא היה ידידו של יוסף (עמ' נ"ח) בעוד ששמעון בן גמליאל היה אוהבו של יוחנן מגוש חלב. ובאמת לא נגעו האדומים לרעה ברשב"ג כאשר הרגו את חבריו לשלטון. לגדע את קרני. המלה *ἐκείνους* היא מיותרת, ונראה שנכנסה בשגיאה לתוך המקור היוני מפני דמיונה החיצוני אל המלה *ἐκείνους*. שגיאה כזו ידועה בשם *dit'lographia*.

אל העיר בחיל עצום. זאת היתה עצת שמעון. והכהן הגדול חנן חשב
 כי לא קל להוציא את הדבר לפועל. יען כי רבים מן הכהנים הגדולים
 ומראשי העם יעידו שראוי אני לתהלה כאיש מפקד. ואין זה מעשה
 הוגן להאשים איש באין הוכחות נגדו.

פרק שלשים ותשעה

אנשי ריבו של יוסף אומרים להטות את לב הגליליים מאחריזו.

לשמע דברי חנן בקש שמעון ממנו ומיתר האנשים לחשות.
 לבל יודע דבר מכל אשר זממו. הוא מצדו הבטיח להשתדל כי אגורש
 מהר מן הגליל. אחרי זאת קרא את אחי יוחנן וצוהו לשלוח תשורנת
 לחנן וסיעתו והוסיף. כי בזה ישפיע עד מהרה על האנשים לשנות
 את דעתם. ושמעון בצע את מזמתו. חנן ואנשיו שחדו בכסף והחליטו
 לגרשני מן הגליל. מבלי שידע איש בעיר מהדבר הזה⁽¹⁾. הם החליטו
 לשלוח אנשים אחדים חכמים. אם כי לא כולם ממוצא רם היחש.
 שנים מהם. יונתן וחנניה הפרושים. היו מבני העם הפשוט. והשלישי
 יעזר ממשפחת כהנים. וגם הוא היה פרושי. ושמעון הצעיר בהם היה
 מגזע כהנים גדולים. הם צוו לבוא אל הגליליים ולשאלם. מה היא
 סבת אהבתם לי. אם יאמרו. כי בגלל מוצאי מעיר ירושלים – וענו.
 כי גם הם ארבעתם הנם ילידי ירושלים; ואם מפני דעתי את התורה –
 יגידו. כי גם הם יודעים היטב את מסורת אבותינו; ואם יאמרו. כי
 בעבור כהונתי יאהבוני – ישיבו. כי גם ביניהם נמצאים שני כהנים.

פרק ארבעים

ההכנות למלחמה ביוסף. שלטון ירושלים שולח צירים אל הגליל להסיר
 את יוסף מעל כנו.

כדברים האלה צוו ליונתן ולחבריו ונתנו להם ארבעים אלף
 שקלי כסף מאוצר המדינה. כאשר נודע להם. כי גלילי אחד בשם
 (1) זוהי בלי ספק דכה (ראה הערה 2, ע' ליה). המחבר שכח כנראה את
 התהלות אשר הוא בעצמו פזר לכהן הגדול הזה, שהיה איש ישר וצדיק מאין
 כמוהו (מה"י ד. ה. ב.).